

Ročník XXII.

říjen 2013

číslo 10

Staré stromy tuší svůj pád
a šumí líně svými větvemi
aby nerušili poklidné stáří
v rozpuku.

Pukliny v kůře tolik bolí.

Jen plač, když bolí
říkává se,
ale kmotřence už se nedostává slzí
když neuchopí vodu do dlaní
třesoucích se k nepoknutí.

Místo nich jí zbývá
jen krev Tvého Syna.
Pane
jen řekni jak pít
a má duše bude uzdravena.

Tomáš Kaválek

Úvodem

Němci se ze svého nacistického selhání poučili, opět si ve volbách dobře vybrali, vyžadují od politiků charakter. My jsme se k demokracii teprve přiblížili a už o ní mnoho lidí nestojí. Má-li se něco ve společnosti změnit, potřebujeme hledat, kde my občané nekonáme a mlčíme. Naši preláti už přes dvacet let stolují s politiky a dělají jim štafáž. Zdalipak jim někdy řeknou pevné slovo o nezbytnosti Desatera? Kdo se nestaví proti nespravedlnostem, nemůže k tomu vést druhé, sehnutý o vzpřímenosti nemluví.

František je naší nadějí, je statečný, zve k činům, vybízí církev, aby byla polní nemocnicí pro potřebné. Prosí, aby prázdné kláštery otevřely dveře utečencům a nuzným. /v

BOŽÍ VOLBA

Čekají nás volby. Netušíme, kdo koho bude volit. Jsme zvědaví, týká se to nás všech. Víme ale přesně, koho volí Kristus. Oddechněme si: volí hříšníky. Týká se to nás všech? Mnozí přece nikoho nezabili, nikoho neokradli, jsou (prý) věrní manželce. Nemají se z čeho zpovídat. Prosívají své skutky sítem, kdysi zvaným „ouhrabečné“, jímž všechno propadne. Ve svých očích jsou spravedliví. Jenže Ježíš nepřišel pro spravedlivé, ale pro hříšníky (Lk 5,32 Lk 19,10). To slovo „spravedlivé“ on ovšem užívá ironicky! Velká Boží milost je síto jemné: poznání, že jsem ve stavu hříšníka, toužícího změnit se – jsem kajícník (Lk 15,7).

Se ztrátou křesťanství se ztratilo i vědomí hříšnosti, jakákoli schopnost kát se, vyznat vinu a prosit za odpuštění. Slovo „odpuštění“ se z našeho slovníku vytratilo. Není znám „otcovský dům“, kam by se měl marnotratný syn navrátit. Kdybych tedy kandidoval na poslance (spíše v 82 letech na senátora), byl by můj slogan: „Vrátím lidem Desatera“ nebo „Věřte Kristu víc než lidem“. Nedostal bych mnoho hlasů, ale možná by někdo v životě volil lépe.

Jan Rybář

ROZHOVOR S PAPEŽEM FRANTIŠKEM

Antonio Spadaro SJ rozmlouval s římským biskupem Františkem pro časopis *Civiltà Cattolica*. Malinká ukázka:

Kdo je Jorge Mario Bergoglio? Nevím, jaká odpověď by byla nejsprávnější... Jsem hříšník. A není to jen slovní obrat, literární úsloví. Jsem hříšník.“

„Ano, snad mohu říci, že jsem trochu vychytalý, obratný, ale je pravda, že jsem také trochu naivní. Ano, ale nejlepší syntézou, která vychází nejvíce z mého nitra a kterou cítím jako nejvíce pravdivou je právě tato: Jsem hříšník, na kterého shlédnul Pán.“

Celý rozhovor najdete také na:

www.letohrad.farnost.cz

Představený františkánského kláštera San Lorenzo v Piglio, reaguje jako první na papežovu výzvu otevřít řeholní domy potřebným. Kvůli nedostatku povolání mu již před několika lety hrozilo uzavření. Čtyřiasedmdesátiletý Angelo Di Giorgio rozhodl o historickém objektu s osmihektarovým pozemkem, který obývá sám s jedním spolubratrem, vyhradit 26 pokojů s vlastním sociálním zařízením pro páry v důchodovém věku. Národnost zájemců není rozhodující, žadatelé však projdou přísným výběrem.

SLOVA ŘÍMSKÉHO BISKUPA FRANTIŠKA

Křesťan nesmí nikdy zapomenout, že středem jeho života je Ježíš Kristus. Je nezbytností přemoci pokušení být „křesťany bez Ježíše“ nebo křesťany „pěstující pobožnosti bez Ježíše“.

Farizejové např. vyčítali učedníkům, že trhali klasy a jedli je v sobotu. (Lk 6,1-5), Činili tak středem své zbožnosti množství různých příkázání. A stejně tak se dnes setkáváme s mnoha křesťany bez Krista, bez Ježíše. Například, postižení nemocí farizejů vkládají svoji zbožnost do spousty příkazů: „Musím udělat toto, musím tamto a támhleto...“

„Ale proč děláš toto?“

„To se musí!“

„Ale proč?“

„To nevím, ale má se to dělat.“

A kde je Ježíš? Příkázání je platné, přichází-li od Ježíše. Konám to proto, že Pán chce, abych to dělal. Křesťan bez Krista něco dělá, aniž zná důvod svého konání.

Jsou křesťané, kteří hledají pouze pobožnosti, ale bez Ježíše. Vedou-li tě pobožnosti k Ježíši, je to dobré. Avšak zůstaň-li jen u nich, tak něco nesedí.

Potom existuje ještě další skupina křesťanů bez Krista. Ti hledají výjimečnosti a zvláštnosti a chodí za soukromými zjeveními. Ale Zjevení se skončilo Novým zákonem a takovíto křesťané chtějí zjevení jako podívanou, chtějí slyšet nějaké novinky. Proč si raději neotevřeš evangelium?

Existuje skupina křesťanů, kteří „ve svém nitru nevěří ve Vzkříšeného a chtějí si učinit vzkříšení „vznešenějším“ než je to skutečné.

Tz jsou triumfalističtí křesťané.

Neznají slovo triumf, užívají pouze „triumfalismus“, protože mají komplex méněcennosti...

Ježíš je Vítězem, Vzkříšeným, Ženichem.

Proto máme bez obav, bez strachu, bez triumfalismu jednoduše hledět na Vzkříšeného Pána, na Jeho krásu, a třeba i vložit prst do jeho ran a ruku do jeho boku.

V prvních stoletích církve bylo patrné, že církev je matkou křesťanů, když křesťany vytváří, a zároveň je jimi také tvořena. Církev není něco jiného než my sami. Je třeba ji vidět jako celek věřících, jako „my“ všech křesťanů. Já, ty, všichni jsme součástí církve. Svátý Jeroným napsal: „Církev Kristova není nic jiného než duše těch, kdo věří v Krista.“ Mateřství církve tedy prožíváme všichni, pastýři i věřící.

Kněží jsou jedna věc, ale církev není tvořena pouze kněžími, církev jsme my všichni! A říkáš-li, že věříš v Boha a nevěříš v církev, říkáš, že nevěříš sám v sebe, a to je protimluv. Církev jsme my všichni: od nedávno pokřtěného dítěte až po biskupy a papeže. Všichni jsme církev a všichni jsme si v Božích očích rovni! Všichni jsme povoláni spolupracovat při zrodu nových křesťanů k víře, všichni jsme povoláni být vychovateli ve víře a šířit evangelium. Každý z nás ať si položí otázku: co dělám proto, aby ostatní mohli sdílet křesťanskou víru? Jsem ve svoji víře plodný nebo jsem uzavřený? Když říkávám, že mám rád církev, která není uzavřena na svém dvorku, ale je schopna, byť s určitým rizikem, vycházet ven, hýbat se a nést Krista všem, myslím na všechny: na sebe, na tebe, na každého křesťana. Všichni se podíli na mateřství církve, aby Kristovo světlo dosáhlo až na konec země.

František navštívil Centrum Astalli pro migranty, v historickém jádru hlavního města. Přišel, když místní jídelna vydávala teplé jídlo. Pozdravil strážníky i dobrovolníky a poté

šel do kostela, kde se konalo setkání pro zhruba pětset hostů – klientů střediska, jeho zaměstnanců, dobrovolníků a přátel. V promluvě mluvil o trápení migrantů, uprchlíků a žadatelů o azyl. Postoj k těmto potřebným shrnul třemi slovy: *sloužit, doprovázet a chránit*. Ke třetímu pojmu pak řekl:

„Pro celek církve je důležité, aby se přijetí chudých a podpora spravedlnosti nesvěřovala pouze *odborníkům* v oblasti, nýbrž aby se na ně zaměřila veškerá pastorace, formace budoucích kněží a řeholníků, normální chod farností, hnutí a církevních sdružení. Z hloubi srdce nyní řeknu něco velice důležitého – chci vyzvat zejména řeholní instituty, aby s vážností a odpovědností interpretovaly toto znamení času. Pán nás volá k tomu, abychom s větší odvahou a velkorysostí přijímali potřebné ve svých společenstvích, prázdných řeholních domech a kláštřích... Drazí řeholníci a řeholnice, prázdné kláštery církvi neposlouží tím, že je přeměníme na hotely a budeme na nich vydělávat. Prázdné kláštery nepatří nám, ale Kristovu tělu, kterým jsou uprchlíci. Pán nás volá k tomu, abychom velkoryse a odvážně otevřeli prázdné kláštery. Není to jistě jednoduché, vyžaduje to úsudek a zodpovědnost, avšak zároveň také odvalu. Již dnes konáme hodně, ale možná jsme povoláni, abychom vykonali ještě více tím, že budeme přijímat potřebné a odhodlaně sdílet to, co nám Prozřetelnost darovala k naší službě. Musíme překonat pokušení duchovní mondénnosti, abychom byli nablízku prostým a především nejpoblednějším lidem. Potřebujeme solidární společenství, která by žila lásku v konkrétnosti! Každý den se v tomto a jiných střediscích mnozí, hlavně mladí lidé, řadí do fronty, aby dostali teplé jídlo. Tito lidé nás upomínají na utrpení a dramata, jimiž prochází lidstvo. Ale onen zástup nám také říká, že každý z nás může něco udělat – a to ihned. Stačí zaklepat na dveře a zkusit říci: „Tady jsem. Jak mohu pomoci?“

František se setkal se skupinou 115 biskupů, latinského i různých východních ritů. Během uplynulého roku byli jmenováni a do Říma přijeli na sympozium pro nové biskupy.

V promluvě jim řekl: „Jsme pastýři nikoli sami od sebe, ale od Pána a nikoli proto, abychom sloužili sobě, ale stádcí, které nám bylo svěřeno, a sloužili mu až k položení života jako Kristus, Dobrý Pastýř. Máme lidi: 1. velkodušně přijímat, 2. putovat spolu se stádcem a 3. zůstat se stádcem.

Foto: Jindřich Štreit

Vaše srdce má být tak velké, aby dovedlo přijímat všechny muže a ženy, které během dne potkáte a které půjdete hledat, vydáte-li se na cestu do farností a dalších komunit svojí diecéze. Již nyní se ptejte: ti kdo zaklepou u dveří vašeho domu, jakým jej shledají? Zda jej najdou otevřený skrze vaši dobrotu a disponibilitu, zda zakusí Boží otcovství a pochopí, že církev je dobrou matkou, která vždy přijímá a miluje.

Přijímat velkodušně a putovat. Přijímat všechny a se všemi putovat. Biskup je na cestě se stádcem a v něm. To znamená, že se dáváte na cestu s věřícími a se všemi, kdo se na vás obrátí, budete s nimi sdílet radosti a naděje, těžkosti a utrpení jako bratři a přátelé, ale ještě více jako otcové, kteří jsou schopni naslouchat, chápat, pomáhat a nasměrovat. Společné putování vyžaduje lásku a naši službou je služba lásky, jak říkal svatý Augustin.

V homilii na letošní Zelený čtvrtek jsem řekl, že pastýři musí být „cítit ovcemi“. Budte pastýři, kteří jsou cítit ovcemi a jsou mezi svým lidem jako Dobrý Pastýř Ježíš. Vaše přítomnost není druhořadá, je neodmyslitelná. Přítomnost! Sám lid ji požaduje a chce vidět svého biskupa, jak jde s ním a je mu nablízku. Potřebuje to k životu a dýchání. Neuzavírejte se! Stupujte mezi věřící i do periferií svých diecézí a do všech existenciálních periferií, kde je trápení, samota i degradace lidství. Být pastoračně přítomným, znamená putovat spolu s Božím lidem, kráčet vpředu a ukazovat cestu, kráčet uprostřed a posilovat tak jednotu, a kráčet vzadu, aby nikdo nezaostával, ale především sledovat instinkt Božího lidu při hledání nových cest. Biskup, který žije mezi věřícími, má uši připravené naslouchat „tomu, co Duch praví církvi“ (Zj 2,7) a „hlasu ovcí“ také prostřednictvím oněch diecézních organismů, jejichž úkolem je radit biskupovi a vést oddaný a konstruktivní dialog. Není možné, aby nějaký biskup takovému diecézní organismu neměl: kněžskou radu, konzultory, pastorační radu, ekonomickou radu.. Právě to znamená být mezi lidem! Tato pastorační přítomnost vám umožní důkladně poznat místní kulturu, způsoby a zvyklosti, bohatství přítomné svatosti. Ponořit se do vlastního stáde!

Budte pohostinnými pastýři, kteří putují se svým lidem sympaticky, milosrdně, s jernocitem a otcovskou pevností, s pokorou a diskretností, a kteří jsou schopni vidět také svá omezení a mít dobrou dávku smyslu pro humor. A to je milost, o kterou musíme prosit. My všichni musíme prosit o tuto milost: „Dej mi, Pane, smysl pro humor“. Umět se nejprve smát sami sobě a potom trochu i tomu ostatnímu. Zůstávejte se svým stádcem.

V bazilice sv. Petra 18. září přijal biskupské svěcení mons. Konrad Krajewski, jehož papež František 3. srpna jmenoval svým almužníkem. V řadách věřících se obřadu účastnil také František.

LETOŠNÍ SLAVNOST SV. VÁCLAVA

Při bohoslužbě jsme manželům Konečným křtili jejich syna Adama Vojtěcha.

Při každém křtu nejen vítáme nového pokřtěného mezi sebe, nejen za něj děkujeme. V modlitbě slibujeme, že při něm budeme stát a svým životem budeme svědčit o boží péči.

Centíme si, že smíme být chválou, věhlasem a okrasou Hospodina.

Hospodin prohlásil: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.“ (Ex 20:2)

„Prohlásil jsi při Hospodinu, že ti bude Bohem a ty že budeš chodit po jeho cestách a dbát na jeho nařízení, příkázání a právní ustanovení a že ho budeš poslouchat.

A Hospodin prohlašuje tobě, že budeš jeho lidem a zvláštním vlastnictvím.

Budeš se radovat ze všeho dobrého, co dal Hospodin, tvůj Bůh, tobě a tvému domu, ty i lévijec i bezdomovec, který bude mezi vámi. Budeš dbát na všechna jeho příkázání a on tě vyvýší nade všechny pronárody, které učinil. Budeš mu chválou, věhlasem a okrasou, budeš svatým lidem Hospodina. (Srv. Dt 26. kap.)

Při každém křtu každý slavíme, že smíme patřit do božího lidu a mezi Ježíšovy spolupracovníky.

Tak jsme letošní slavnost sv. Václava prožili ne jako mobilizaci bojovníků sv. Václava, ale jako ti, kteří se hlásí k práci na Božím království.

Víme, že to vyžaduje odvahu a pracovitost, neboť Boží království je uspořádáním sebe a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel.

Letos přišlo na svatováclavskou slavnost méně lidí než jiné roky. Bylo pěkné počasí a řada lidí šla honem kopat brambory.

Děkujeme všem, kteří ke slavnosti přispěli.

Václav Vacek

DUŠČÍCKY A NAŠE POHANSTVÍ

V 19. století byl sex tabu, ve 20. je to smrt. O takových věcech se ve slušné společnosti nemluví.

Škoda, že křesťanství nevyužilo bohatství židovského myšlení. „Hebrejská bible“ byla nazvána „Starým zákonem“. Mám-li nový kabát, ke starému se nevracím. V mnohém jsme zůstali pohany. Některé pohanské smery pokládaly tělo za vězení utiskující tělo a sexualitu za nečistou. Smrt se nám stala strašidlem.

Ještě pamatují, že si chlapi pokládali za hřích, když viděli svou manželku odhalenou. Dotýkat se těla druhého i vlastního zrovna

tak. Chlapi byli nadrženi a často zlí na ženy – ty byly přece původcem jejich hříchů. Ve Starém zákoně a v židovské zbožnosti je tělo dílem božím a chrámem Ducha. Soužití v rodině a výchova dětí je náročná, Bůh dal lidem různá potěšení i sexualitu. K lidské kultuře patří, aby jídlo bylo chutné a pěkně upravené. Sexualita má svou vlastní řeč a my máme pěstovat její kulturu. Když se manželé tělesně nemilují, je v jejich vztahu většinou něco v nepořádku. Žid má nejméně třikrát do týdne potěšit svou ženu (jak je ta formule noblesní), těžce pracující alespoň jednou do týdne. Chudý nemůže manželku třikrát do týdne pozvat na koncert, do kina nebo do restaurace na večeři ...

Jak může hladový prospívat?

Na současné nevázané sexualitě máme svůj podíl, neukázali jsme lidem krásu a vznešenost sexuality jako daru Stvořitele.

I tady jsme selhali jako předvoj společnosti.

Se vztahem ke smrti je to podobné. My věřící se opět často jen pohoršujeme, v tomto případě, jak pohřby upadají.

Židé neznají zubaté strašidlo s kosou. Říkají: „Pro nás přijde Hospodin jako snoubenec, políbí nás na ústa a odvede si nás do svého domu“.

Je rozdíl se klepat strachy, jak před neúprosným Soudcem dopadnu nebo čekat ženicha. Na toho se nevěsta těší, snaží se připravit si výbavu, narůst do krásy, osvojit si potřebné dovednosti, aby byla použitelná v hospodářství.

Náš způsob pohřbů je v mnohém primitivní a pohanský. Slova na úmrtních oznámeních jsou zavádějící („zesnulého uložíme do hrobu, kde bude očekávat slavné vzkříšení“), naše vyjadřování o dušičkách připomíná pohádku o hastrmanech.

Křesťanská osvěta opět nefunguje. Pohřební obřad je nesrozumitelný, nedivme se, že se lidé pohřbům vyhýbají. Chybou nás, duchovenstva, je, že nevedeme osvětu k biblickému myšlení, chybou některých lidí je lpění na upadlých a zastaralých formách sklouzlych do pohanství nebo na vyprázdňených zvycích.

Řeč nás prozrazuje, mluvíme-li o mrtvých, přeje jim jim tichý a pokojný spánek. Z vnitřní prázdnoty vedeme funebrácké řeči: „Tak už to má za sebou ...“

A co když se zatím odehrává nejsilnější setkání s Ženichem? Jakýpak spánek? Je možné, že smrtí opouštíme časoprostor. Bůh je mimo čas, naše zesnulé probouzí ze spánku smrti a my se ocitneme v erupci života.

Jak může náš způsob pohřbu pomoci zúčastněným, aby vyprovázeli svého drahého jako ti, kteří se sice nemohou jeho velikého setkání s Bohem zúčastnit, ale vyprovázejí jej na práh našeho domu s přáním, aby byl v tom budoucnu šťastný. A s vědomím, že jde do lepšího. A s ujištěním, že o něj a při něm budeme samozřejmě vždy stát.

Pojďme o tom mluvit, přestaňme se ostýchat. Znovu připomenou: Byli jsme pozváni být chválou, věhlasem, okrasou a svatým lidem Hospodina. /v

„Ve strachu z neznáma a v osamocení i my jsme se dopustili zrady a zbabělosti. Nemáme omluvy. Opustili jsme naše slabé a ohrožené, a násilí a bezpráví přijali za své. Odpuť nám, Václave kníže, neboť i my po dlouhém mlčení a nalézání nyní prohlédáme, chceme být lepším lidem Tvoji země, a dalším pokolením vzorem“.

Bylo by bývalo krásné, kdyby taková modlitba zazněla na sobotních svatováclavských oslavách ve Staré Boleslavi. Ještě nezazněla. Snad zazní už brzy. Zazněl alespoň její dvojný kontrpunkt. Svátek svatého knížete Václava, patrona prý země české, je v kalendáři konce měsíce září příliš blízko letos už pětasedmdesátému výročí Mnichovské dohody, než aby nebylo nutné a potřebné hledat jejich spojitost.

Ten první kontrpunkt je o důstojnosti a odpuštění. Do Staré Boleslavi přijel na oslavu svatého Václava mnichovský kardinál, Němec Reinhard Marx. S pokorou křesťana připomněl dodnes zraňující Mnichovskou dohodu a řekl: „Násilí a bezpráví zasadilo těžké rány a zanechalo hořkost. Všeho velice lituji, naplňuje mě to smutkem a velice se mě to dotýká“. Za svá slova si vysloužil obrovský potlesk přítomných Čechů. Odpověď však žádnou.

Ten druhý kontrpunkt je o naději. Tisícovka a půl mladých Čechů v den svátku svatého Václava tancovala a „dělala milý bugr“ před ruskou ambasádou v Praze na protest proti potlačování svobody slova v Rusku a proti věznění děvčat ze skupiny Pussy Riot. Prý také proti kapitalismu a fašismu, a nakonec ještě došli až k Pražskému hradu, - že by nějaký vzkaz tamnímu bačovi a jeho partě? - a potichu se rozešli každý po svém. Mám pocit, že jde o nejznamenitější oslavu knížete Václava v dějinách. Ten kluk na stolci knížecím měl ve svém mladém věku - znovu a znovu by člověku českému mělo být připomínáno, že byl zavražděn - tedy, jaksi a s prominutím, vlastním bratrem - ve věku pouhých dvaadvaceti, možná, a nanejvýš, až osmadvaceti let - za sebou tolik státotvorného a, opět s prominutím, lidsko-právního, že by se z toho moderním mudrlantům českých politikářských odpůrců „dalajlámismu a pussyrriotismu“ musela zatočit hlava. Kníže Václav - a v tom se shodovali Karel IV., Jiřík z Poděbrad, Palacký i Masaryk - stvořil svým životem i smrtí legendu smyslu a poslání českého národa i státu. „Demoška“ před ruskou ambasádou byla vskutku jeho nejlepší oslavou. Kdekoliv je člověk omezován, vězněn a otročen, tam mojí mravní povinností Čecha je zvednout hlas jemu ku pomoci. Jen tehdy jsem, pokud takového jsem schopen. Krleš a hosana, kníže náš...

Mnichov je z pohledu poslání knížete Vác-

lava pouze traumatem bezmocných a zbabělých starců - ne mladých, kteří ve své většině chtěli, a věděli, jak ve své době bránit lidskou důstojnost a svobodu. Sedmdesát pět let od pošetilé a zbabělé viny Francie a Velké Británie je až příliš dlouhá doba na to, abychom jako Čechoslováci nerozeznali i vlastní vinu. Neboť základní, svatováclavská otázka nikdy nebyla, a ani dnes není, v tom, zda se Československo mělo či nemělo vojensky bránit. Kruciálním naopak je to, co jsme my sami ne-udělali po Mnichovu.

Není omluva, která by vysvětlila, proč stovky židovských dětí zachraňoval jejich odesláním k rodinám do Velké Británie mladý anglický lyžař, který se v Praze v roce 1939 zastavil vlastně omylem - a ne československé úřady. Nebo ještě dnes žije někdo, kdo by chtěl tvrdit, že to, co o zabíjácím nacistickém antisemitismu věděl třicetiletý Nicholas Winton, nevěděly instituce a občané Druhé republiky? Proč československé úřady Druhé republiky nezachránily desetitisíce neohroženějších životů vlastních občanů? Nebo klesneme natolik, že budeme naslouchat dodnes se ozývajícímu vlastním českým fašistickým hlasům, tvrdícím, že si za to mohou českoslovenští Židé sami, protože včas sami od sebe neutekli?

Za zhroucení lidskosti a druherepublikové štvance proti demokratům, jako byl Karel Čapek, za naše tolik populární vládní antisemitská a protiromská zákonná opatření přece také nemohly Francie a Velká Británie. To jsme udělali už jenom my sami. Nacistický režim by nemohl udělat vůbec nic, kdybychom, opět s prominutím, ve jménu míru zničili alespoň všechny těžké zbraně československé armády a zbrojní průmysl země tak, aby nemohly být použity proti nikomu jinému. Když už všem tehdejsím moudrým starcům, jako byl Edvard Beneš, bylo prý jasné, že světová válka je otázkou velmi krátké doby... Tisíce našich děl a stovky tanků byly použity už o pár měsíců později v nacistické agresi proti Polsku, a zbraně a munice, vyrobené našima rukama v kdysi československých zbrojních továrnách po celou dobu války zabíjely a ničily spojenecké síly. Mnichovská dohoda také neřikala nic o pětačtyřiceti tunách zlatých rezerv, které jsme brzy nato dobrovolně odevzdali Adolfu Hitlerovi, ani o statisících československých Židů a německých antifašistických exulantů, které jsme dobrovolně vydali na smrt. Kde byl odkaz knížete Václava, který vykupoval otroky a dával jim svobodu - i k nelibosti vlastních?

Jen chování v porážce je hranicí lidské velikosti. Zbabělost vždy vyvolává opovržení. Hrdý odpor naopak respekt. Nejrozšířenější žvanivá sebeomluva a „vysvětlení“ nevyhnutelné „nutnosti“ nebránit se a nedělat po Mnichovu „nic“ si dodnes dovoluje tvrdit, že jako Hitlerem nenávidění slovanští podlíde jsme v případě jakéhokoliv náznaku nesouhlasu byli odsouzeni k vyhlazení. Proto prý

bylo nevyhnutelně nutné kolaborovat, a za každou cenu. Jedině tak mohl prý být „zachráněn národ“. Je to žvást - nízký a zbabělý k tomu. Posádka nezkušených česko-slovenských branců se pod velením několika málo důstojníků a poddůstojníků dne 14. března 1939 několik hodin bránila proti přesile jednotek wehrmachtu a SS v Czajankových kasárnách ve Frýdku-Místku. Po vyčerpání munice, a na rozkaz vyššího velení, se nakonec vzdali. Německý velitel plukovník Stoewer odmítl rozkaz nadřízených, aby po odzbrojení poslal československé důstojníky a vojáky do zajateckého tábora. Velícímu důstojníkově obrany kasáren, kapitánu Karlu Pavlíkovi, byla jako výraz úcty ponechána i osobní zbraň. Bylo mu pouhých dvacet devět let. Důstojníkům bylo dovoleno odejít domů, a vojáci byli jako jednotka odvedeni do kasáren, a nakonec, v pochodovém útvaru a v uniformách československé armády, odvedeni na nádraží a odesláni domů. Byli to branci, kteří nastoupili ke službě v armádě teprve prvního března - a podle předpisu měli při odchodu z armády uniformy odevzdat...

Štábní kapitán Martínek se potom aktivně zúčastnil protinacistického odboje a po zradě a zatčení přežil koncentrační tábor. Za přípravu protikomunistického povstání byl tento válečný hrdina odsouzen na patnáct let těžkého žaláře a v důsledku věznění zemřel v roce 1975 na leukémii. I za to mohla „mnichovská zrada“ spojenců?

„Násilí a bezpráví zasadilo těžké rány a zanechalo hořkost. Všeho velice lituji, naplňuje mě to smutkem a velice se mě to dotýká“. Děkuji, bratře kardinále. Ti mladí u ruské ambasády by vám rozuměli. Ještě neutupěli. Jsou lidem knížete Václava, prvním z těch mladých, kdo někdy řekl: „Kdo, když ne my. Kdy, když ne teď“. Myslím na Williho Brandta, který dokázal pokleknout ve Varšavě. Myslím na Václava Havla, který ve stopách knížete Václava hledal odpuštění, a předběhl tak svůj lid o generace. „Ve strachu z neznáma a v osamocení i my jsme se dopustili zrady a zbabělosti. Nemáme omluvy. Opustili jsme naše slabé a ohrožené, a násilí a bezpráví přijali za své. Odpuť nám, Václave kníže, neboť i my po dlouhém mlčení a nalézání nyní prohlédáme, přiznáváme své viny, protože chceme být lepším lidem Tvoji země, a dalším pokolením vzorem“... Jednou to zazní.

P.S. Psáno večer v den svatého Václava. Snad na pozadí této úvahy vynikne pitomost vášnivých diskuzí roku 2013 o přednostech či nedostatech československých tanků, letadel či opevnění v roce 1938, důležitosti vyhnout se kapitulaci možnému obvinění, že bychom nesli vinu za rozpoutání války, a o hrdinské předvídavosti všech, kdo neudělali nic, než utekli před zodpovědností ve chvíli nejtěžší...

Psáno pro www.pritomnost.cz 29.9.2013

SERGEJ VOJCECHOVSKÝ
(*29.10.1883)

Narodil se téměř přesně 35 let před vznikem republiky, k níž přilnul, ač odtud nepocházel. Získali jsme v něm jednoho z nejschopnějších velitelů našich ozbrojených sil. Kromě vojenského umění byl vážen i pro svou osobnost a charakter; KSC ho označila za „fašistického generála“. V roce 1938 byl jako velitel Čech připraven bránit vlast, ale ta nebránila jeho, když se ho po válce zmocnila sovětská NKVD.

„Ač se nenarodil v naší vlasti, přilnul k našim dobrovolcům na Rusi a k našemu národu a prokázal Československu neocenitelné služby...“
Venkov, 27.10.1933

„Vykonal pro náš národ více, než mu svou věčností můžeme splatiti.“
Hlas národní obrany, 28.10.1933

„Nebyla to jen důstojnická zdatnost, ale také čestný charakter, co mu zjednávalo hlubokou vážnost u našich vojáků.“
z paměti gen. M.Němce

„Vojcechovskij byl především příkladem důstojnické cti, vojenské vzdělanosti, mravní integrity, všeho toho, bez čeho každá armáda riskuje, že bude jen tupě pochodující tlupou.“
ruský historik G.Kaninskij, 2003

„Jen nevzdávat se tak lehce. Může to být pro budoucnost nezdavé.“
arm.gen. Sergej Vojcechovskij, 19.9.1938

„Sděluji, že intervence u sovětských úřadů o jeho propuštění není žádoucí.“
B.Reicin, 26.10.1945

„Pkm (= politický kabinet ministra obrany, tj. gen.Ludvíka Svobody) nemá zájmu na intervenci.“
10.11.1945

„Intervence ve prospěch ruských a ukrajinských emigrantů, zajištěných v SSSR pro činnost nepřátelskou SSSR, je zcela nežádoucí, i když formálně jde o naše občany.“
čs.velvyslanec v Moskvě v telegramu do Prahy, 23.12.1948

O TEKUTÉ SPOLEČNOSTI

„Pevná fáze modernity přešla ve fázi tekutou. Nastal stav, kdy sociální formy nadále nemohou udržet stejný tvar po delší časové období, protože se rozpadají a rozpouštějí rychleji, než stačily být ustaveny. Jejich trvanlivost nepostačuje k naplnění individuálních ‚životních projektů‘,“ napsal sociolog Zygmunt Bauman.

Rychlostní společnost způsobuje rozpad symbiózy moci a politik, která byla původně svázaná se státem. Moc se přesouvá do nekontrolovatelného globálního prostoru, což vede k nemožnosti myslet v delším horizontu a cokoliv plánovat. Výhrává pouze ten, kdo bezskrupulózně využívá každou momentální příležitost. Bauman píše: „Není vyloučeno, že rizika, která jsou zahrnuta v každém rozhodnutí, jsou produkována silami, jež pramení za hranicemi chápání a schopností jedince.“ Jenže jak se má člověk chovat v tak pevné jednotě lidstva, z které není kam utéct, jak napsal Milan Kundera v esejistické knize *Umění románu?*

Jsmo válcováni silami, které neumíme ovládat, kontrolovat, bránit se jim, a dokonce ztrácíme schopnost je analyzovat. Tato situace budí permanentní strach, který se stal dokonce výhodně obchodovatelnou komoditou. Firmy po celém světě nabízejí bezpečnostní zařízení, která ohlížejí váš dům, vaši zahradu, vaše dítě, vaše auto, které musí být rovněž bezpečné, aby vás ochránilo proti riskantnímu a nepředvídatelnému životu ve

venkovním prostoru, jak hlásají reklamy na takzvané sportovní užitkové vozy. A samozřejmě stejně se zabezpečují státní instituce, vojáci, policisté i politici.

V Česku se takovou velmi lukrativní komoditou stal i strach z korupce, z kterého profitují nejen lobbisté, ale i média, politické strany i politici, kteří na jedné straně veřejně proti korupci verbálně brojí, ale na druhé straně si právě z korupčních peněz nechávají financovat velkou měrou své politické ambice a předvolební kampaně. Korupce už není nezdavá úchylka, ale všudypřítomný princip: všichni jsme její součástí, protože právě my občané to všechno musíme platit ze stále se zvyšujících daní, které státu odvádíme. A ty daně zvýšila i pravice, která proti zvýšení daní údajně bojuje.

Postpanoptikální moc se na nás nestydatě šklebí každý den a její představitelé se nepřesvědčivě tváří, že znají na tyto naléhavé výzvy odpověď, aby nás uklidnili. Někteří z nás toto pokrytectví od politiků vyžadují, a tím u těch ostatních zvyšují pocit strachu, který už je taky tekutý. Každou chvíli se bojíme něčeho jiného. A vystrašený člověk stejně jako zvíře je schopný všeho: ztrácí sám sebe a je plný tekutého hněvu.

Chytit se něčeho pevného v tekuté společnosti je nejspíš ta jediná šance, jak se vrátit k sobě, když politika ztratila duši. Snad si ještě pamatujeme, že pevné je jen to, co je neprodejně: zdraví, přátelství, láska a sebeúcta z dobré odvedené práce. Amen. Řečeno česky: Je to pravda.

*Karel Hvižďala,
Týdeník rozhlas č. 36/2013*

MANIFEST KOMUNISTICKÉ STRANY
Karel Marx a Bedřich Engels

Viděli jsme výše, že prvním krokem v dělnické revoluci je pozvednutí proletariátu na panující třídu, vydobytí demokracie.

Proletariát využije svého politického panství k tomu, aby postupně vyrval buržoazii všechen kapitál, soustředil všechny výrobní nástroje v rukou státu, tj. proletariátu zorganizovaného v panující třídu, a co nejrychleji rozmnožil masu výrobních sil.

To se ovšem může stát nejprve jen despotickými zásahy do vlastnického práva a do buržoazních výrobních vztahů, tedy opatřeními, která se zdají ekonomicky nedostatečná a neudržitelná, která však v průběhu hnutí přerůstají sama sebe a jsou nevyhnutelná jako prostředek k převratu v celém způsobu výroby.

Tato opatření budou ovšem podle různých zemí různá. V nejpokročilejších zemích může však být téměř všeobecně použito těchto opatření:

1. Vyvlastnění pozemkového majetku a použití pozemkové renty na výdaje státu.
2. Silně progresivní daň.
3. Zrušení dědického práva.
4. Konfiskace majetku všech emigrantů a rebelů.
5. Soustředění úvěru v rukou státu prostřednictvím národních banky se státním kapitálem a výhradním monopolem.
6. Soustředění (veškeré; vydání z r. 1848) dopravy v rukou státu.
7. Zvýšení počtu národních továren, výrobních nástrojů, získávání nové orné půdy a meliorace pozemků podle společného plánu.
8. Stejná pracovní povinnost pro všechny, zřízení průmyslových armád, zejména pro zemědělství.
9. Spojení zemědělské a průmyslové výroby, úsilí o postupné odstranění rozdílu mezi městem a venkovem.
10. Veřejná a bezplatná výchova všech dětí. Odstranění tovární práce dětí v její dnešní podobě. Spojení výchovy s materiální výrobou atd.

AKTUALITY

Česká křesťanská akademie pořádá v evangelickém kostele **přednášky:**

- **Haity – o lidech, kteří sází stromy a kopou studny**

(Klára Kačenová a Václav Vaček z Jablonného) 19. října v 19 hod.

- **Změny v nás a kolem nás –**

deinstitucionalizace péče (PhDr. Tereza Hradílková) 16. listopadu v 19 hod.

- **Evangelium a dnešní společnost** (Prof. Petr Pokorný) 30. listopadu v 19 hod.

Přednáška Ing. Jiřího Kachlíka CSc.:

Svatá Orosia - Dobromila

22.10. v 17 h. – městská knihovna

O Svaté Orosii – Dobromile, u nás téměř neznámé české princezně, schovance knížete Bořivoje a kněžny Ludmily, která se stala královnou Aragonie, mučednicí pro víru a dodnes oslavovanou patronkou Aragonského i Španělského království. Vstupné: dobrovolné.

BESEDA: Povídání o mašinkách

23.10. v 18 h. - městská knihovna.

Pravidelný cyklus Povídání o mašinkách pokračuje uvedením videodokumentu „Z Tyrolska do Solné komory v tropech“.

Vstupné dobrovolné.

Divadlo Drak: Ikaros

– pro žáky II. stupně ZŠ, SŠ.

24.10. v 9:30 h. - Dům kultury. Vstup 40 Kč.

Výstava obrazů Marie Grimové

25.10. - 23.11.

vernisáž 25.10 v 17 h. – městské muzeum

po – pá: 8–11 h. 11:30–16 h.

so: 8–11 h.

Vstupné: 20/15 Kč, děti do 5 let zdarma.

OSLAVA STÁTNÍHO SVÁTKU: Den vzniku samostatného Československého státu

28.10. v 18 hodin – hřbitov.

U hrobů obětí druhé světové války se sejdou občané Letohradu, aby společně vzpomněli a uctili významný den v novodobé historii českého národa, den vzniku republiky.

VÝSTAVA: Dětská kniha a její hrdinové

pokračuje od 16.8. v městském muzeu

Ucelený soubor knih a časopisů pro děti z let 1920 - 1970.

po – pá: 8–11 h. 11:30–16 h.

so: 8–11 h.

Vstupné: 20/15 Kč, děti do 5 let zdarma.

Výstava výtvarné práce Aleny Pospíšilové

do 1. listopadu – v městské knihovně ve výpůjčních dnech po, st, pá.

Život Boží křtem přijali

- 1.9. Karolína Kalivodová
- 15.9. Karel Patočka
- 28.9. Adam Vojtěch Konečný

Lásku, úctu a věrnost si slíbili

- 7.9. Daniel Mitvaldský a Kateřina Brandejsová
- 14.9. Jan Volštát a Tereza Motlová
- 21.9. Luděk Malý a Jana Vavřínová
- 5.10. Josef Šplíchal a Radka Hrdinová

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

- 4.9. Věru Mrštňou 92 let
- 5.9. Jana Špačka 83 let
- 9.9. Hedviku Vávrovou 88 let
- 10.9. Václava Moravce 80 let
- 13.9. Ludmilu Černohousovou 77 let
- 4.10. Marii Najmanovou 79 let
- 7.10. Františka Kubce 72 let

ZÁPIS Z FARNÍ RADY 18.září

Svatováclavská slavnost – je připravena.

Přednášky Křesťanské Akademie do konce roku jsou zajištěny – viz Aktuality str. 6.

Kopeček – do poloviny října bude opravena i poslední věžička ambítu a střecha kaple v ambitech.

Mistrovice – o příspěvek na opravu střechy věže mistrovického kostela požádáme i Biskupství.

Údržba farních objektů – prosíme kostelníky, aby ve spolupráci s p. farářem vypsali seznam, co vše je na kostelech třeba opravit nebo zařídit. Seznam zveřejníme a pak poprosíme farníky, kdo by byl ochoten si podle svých možností vzít něco na starost. Ideální by bylo, kdyby měla farnost údržbáře pečujícího o veškerou údržbu. Protože tomu ale tak není, zkusíme tuto formu.

Farní odpoledne - uvažujeme o uspořádání farního odpoledne. Vyberáme vhodný termín i náplň. Přijímáme jakékoliv podněty.

FR příště - 16.10. v 19. h. na faře.

zapsala: *Jana Skalická*

OBLASTNÍ CHARITA

pořádá podzimní sbírku šatstva v průjezdu fary v Letohradě:

v pátek 11. října 14–17 hod.

v sobotu 12. října 9–11 hod.

Přijímáme: sezónní oblečení a obuv, koženkové oblečení, látkové pleny, nepoškozené nádobí, látky a větší zbytky látek do šicí dílny, povlečení a prostěradla, pletací jehlice a vlnu, hry pro děti, výukové knížky pro předškoláky, slabikáře.

JE NĚKDO Z VAŠICH BLÍZKÝCH NEMOCNÝ? VÍTE O NÁS?

Ošetrovatelská služba Oblastní charity Ústí nad Orlicí je připravena vám pomoci.

Naši práci určuje ošetřující lékař nemocného a my ošetřujeme nemocného v jeho domově. Do naší práce patří: odběry biologického materiálu, aplikace inzulínu, podáváme infuze, aplikujeme injekce, zaučíme rodinu v péči o nemocného, popř. zapůjčíme DVD o základech manipulace s ležícím pacientem, provádíme základní ošetrovatelskou rehabilitaci, ošetření defektů a jiných chronických ran, cévkování žen i mužů, ošetřujeme všechny druhy stomií, zajistíme kyslíkovou terapii, péči o porty, drény, pegy, zavedení a ošetření nasogastrické sondy. Od roku 2013 jsme schopni v domácím prostředí ošetřovat pacienta s plicní ventilací a pomoci pacientům s peritoneální dialýzou. Pacientům doporučujeme v případě potřeby návštěvu ambulance léčby bolesti, léčby chronických ran a nutriční ambulance.

Petra Kaplanová, vrchní sestra

Více informací na www.uo.charita.cz,

tel.: 731 402 322,

osobně po-pá: 13:30-14:30 hod. v provozovně Ústí nad Orlicí, 17. listopadu 69.

SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK

Hledáme poradce do Občanské poradny v Ústí nad Orlicí.

Nabízíme:

- práci v příjemném kolektivu
- další vzdělávání
- zaměstnanecké výhody
- stravenky
- týden dovolené navíc.

Požadujeme:

- vzdělání VOŠ nebo VŠ v oborech stanovených zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, nebo splnění odborné způsobilosti dle uvedeného zákona
- řidičský průkaz skupiny B
- uživatelskou práci na počítači
- schopnost týmové spolupráce
- vstřícný a empatický přístup k lidem.

Výhodou je: praxe v sociální oblasti.

Životopis společně s motivačním dopisem můžete zaslat nejpozději do 30.10.2013 na adresu Oblastní charita Ústí nad Orlicí, Občanská poradna, 17. listopadu 69, 562 01 Ústí nad Orlicí

nebo na e-mail: poradna@orlicko.cz.

Pro více informací volejte 465 520 520,

734 281 415

nebo pište poradna@orlicko.cz

Dar

Když dostanu nějaký dar nejraději bych ho dal sýkorkám a holuby bych také podělil. A když se zvědavě ptají, povídám, to dostal jsem, to mé není.

*p. Sodomka,
klient Domova na hradě Rychnburk*

ŘÍJEN VE STREETU

Otevírací doba:

po, út, čt: 13-19 h.
st: individuální konzultace
pá: 14-18 h.

Program je určen pro uživatele NZDM, pro děti a mládež ve věku 10–20 let z Letohradu a okolí.

7.-11.10. Výroba draků

Přijď si společně s námi udělat draka – následující týden vyzkoušíme, zda létá.

17.10. Pouštění draků – Drakiáda

Draky vypustíme a zjistíme, komu létá nejlépe. Sejdeme se v klubu kolem 15. hodiny a společně vyrazíme.

23. - 25.10. Klub uzavřen kvůli podzimní burze oblečení.

28.10. zavřeno – státní svátek.

Téma měsíce: PRVNÍ POMOC

Víš, jak se zachovat, když se někomu něco stane? Jaká jsou důležitá telefonní čísla? Toto a mnohé další se dozvíš.

RODINNÉ CENTRUM MOZAIKA v říjnu

Herna otevřena:

pondělí - pátek 8-12 h.
čtvrtek 8–12 13-18 h.

Pondělí: **Rodinné inspirace** 9-11 h.

Vedou paní Helena Poláčková a Petra Jarošová. Vstupné 25 Kč/člen, 40 Kč/nečlen.

Úterý a středa: **Mozaikové dopoledne** 8-12 h.

Ke sdílení výchovných zkušeností, starostí radostí. Vstupné 15 Kč/člen, 30 Kč/nečlen.

Čtvrtek:

3.10. - **Jak na to – vaříme pro děti** - od 10 h. zeleninová pomazánka. vstupné 20 Kč na provoz hery + cena surovin.

10.10. **Drakiáda** - sraz v 9:30 h., vyrábění zvířátek z brambor a společný let draků a dráčat. Připraveny diplomy a drobná odměna. Nahlaste se nejpozději do 8.10.

Vstupné 30 Kč.

17.10. **Poradna pro – nošení dětí** od 9 hod. Nošení dětí, vázání šátků, didaktické hračky pro děti. Lektor paní Otrubová.

Vstupné 30 Kč.

31.10. **Jak na to - dárková taštička z tetrapaku**

S sebou tetrapak a dobrou náladu. Vstupné 30 Kč.

Pátky: **Cvičení na míčích** 10-11 hod.

Vede paní Hana Štěpánková, cvičení je vhodné pro všechny generace, začátečníky i pokročilé, také pro těhotné ženy a maminky po porodu. Děti si mohou pohrát v herně. Vstupné: 30 Kč/člen, 40 Kč/nečlen.

Hlídnání dětí - nová služba v mozaice.

Není alternativou jeslí.

úterý, středa 8-13 h.

Děti je nutné nahlásit nejpozději den předem na tel. č. 731 402 336, nebo osobně v kanceláři Centra pod střechou.

Ceník služby:

hlídání od 8-13 h.	200 Kč
hodinové hlídání:	
za 1. hodinu	50 Kč
za 2. hodinu	45 Kč
za 3. hodinu	40 Kč
u rodin s více dětmi:	40 Kč/dítě/hod.

CENTRUM POD STŘECHOU - říjen

Přednáška psycholožky paní Simony Hybšové: **Období vzdoru.** 10.10. v 16 hod.

Období vzdoru je velmi důležitá etapa vývoje osobnosti. Kdy nastupuje a jak ho řešit?

Objednejte se, prosíme, do 7.října.

Hlídnání dětí po domluvě. Vstupné 50 Kč.

Podzimní odpoledne prarodiče a vnučat

16.10. v 16 hod. Budeme vytvářet dekorace z dýní, přineste si s sebou dýni, nožik a čajovou svíčku. Drobné občerstvení zajištěno. Přihlaste se: osobně v kanceláři RC Mozaika, nebo na tel. 731 402 336,

e-mailem podstrechou@seznam.cz.

Vstupné 30 Kč/rodina.

Podzimní burza dětského oblečení a potřeb

Přijímáme dětské podzimní a zimní oblečení velikostí cca do 140 cm, dětskou podzimní a zimní obuv, dětské knížky, kola, brusle, autosedáčky, kočárky (po tel. domluvě z důvodů kapacitních) a jiné dětské zboží.

Příjem věci: středa 23.10. 13–18 hod.

Prodej věci: čtvrtek 24.10. 14-19 hod.

Výdej peněz a neprodaných věci:

pátek 25.10. 17-18:30 hod.

Členky, které mají splněné podmínky členství, mohou využít přednostní nákup zboží ve čtvrtek od 13 hod.

Za každý Vámi přinesený kus oblečení požadujeme 2 Kč, za kočárky, kola a větší zboží 20 Kč, manipulační poplatek 5 Kč.

Prosíme o připravení seznamu prodávaných věcí a o označení oblečení štítkem se zkratkou Vašeho jména (první 2 písmena křestního jména a příjmení), číslem (kolikátý kus) a cenou. Štítky přišpendlete! Vzor formuláře i formulář k vyplnění najdete na webu: uo.charita.cz nebo v Centru pod střechou. Při naplnění kapacity mají pracovníci CPS právo předčasně ukončit výběr zboží.

28.-30.10. je Rodinné centrum zavřené.

ZPRÁVY Z CHARITY

V prodejnách Konzumu můžete podpořit Oblastní charitu Ústí n.O.

Obchodní družstvo Konzum Ústí nad Orlicí zapojilo letos do svého grantového programu „Společně za úsměv“ 30 regionálních neziskových organizací a do možnosti jejich podpory přizvalo i širokou veřejnost. Oblastní charita se tohoto programu účastní s projektem na pořízení koncentrátoru kyslíku pro domácí hospicovou péči.

Projekty těchto veřejně prospěšných neziskových organizací může veřejnost podpořit do **31.10.2013** v kterékoli prodejně Konzumu, a to prostřednictvím 30 Kč kuponu. Tyto kupony jsou k dispozici v prodejnách, na propagačních letáčích Konzumu, ve střediscích Oblastní charity v Ústí n.Orl. a v Letohradě nebo je možné u pokladny v obchodech Konzumu pouze sdělit jméno podporované organizace.

Zástupci Konzumu k projektu uvádí: „V letošním roce darujeme ze svých prostředků částku 100 000 Kč. Tento dar bude rozdělen podle volby vás – našich zákazníků, a to v poměru, v jakém jste přispěli jednotlivým organizacím. Společně tak dokážeme víc.“

Více o zapojených projektech a aktuální stav konta všech organizací je možno sledovat na www.konzumuo.cz/szu.

Děkujeme za podporu projektu Oblastní charity s č. 09 - pořízení koncentrátoru kyslíku pro domácí hospicovou péči.

Dávej potřebnému štedře a nebuď skoupý, když mu máš něco dát, neboť kvůli tomu ti Hospodin, tvůj Bůh, požehná ve všem, co děláš, ve všem, k čemu přiložíš ruku. (Dt 15:10)

PROČ KANDIDUJI DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY

Pracuji s dětmi a s mládeží. Učíme se o hodnotách, které utvářejí šťastný život. Snažíme se vidět svět pravdivě, ocenit dobré věci a jejich původce. Mládež si váží hezkých vztahů v rodině. Hovoříme i o negativních věcech a o tom, jak je napravovat.

V poslední době mladí lidé i děti považují za velké zlo politiku a politiky. Vysvětlují jim, že bez politiky se stát v demokratickém systému neobejde. Samozřejmě záleží na tom, jací lidé politiku dělají. Mluvíme o tom, že křesťan nemůže být lhovostejný a pokud cítí, že může něco změnit k lepšímu, musí to udělat.

Proto, když jsem dostala nabídku být na kandidátce, rozhodla jsem se jí přijmout. Svou kandidaturou tak vyjadřuji podporu prarodinné politice a programu KDU-ČSL.

Jana Skalická

BRATŘI JAKUBCOVÉ

k výročí stého narození Václava Jakubce

Za minulého režimu byli kněží velice uváženi ve farnostech a jejich pobyt byl ostražitě hlídán státní bezpečností a udavači. Proto jsem se s bratry Jakubcovými - přesto, že jsme krajané, pocházejí z Ústí nad Orlicí - setkal až dost pozdě.

Oba byli laskaví a pozorní k lidem; v něčem se ale lišili. Josef byl strohý jezuita, na sebe vůbec nemyslel, v jídle se odbýval; myslím si, že si tím přispěl k pozdější rakovině žaludku. Byl zásadový a odvážný. Nebojácně pracoval v disentu, napsal několik otevřených protestních dopisů pohlavářům světským i církevním, kteří kolaborovali.

Řeholníky, jezuity zvláště, měla StB ve svém hledáčku. Po jednom kněžském pohřbu mě šéf napomínal: „Pane kaplane, pan krajšíky církevní tajemník (to byla prodloužení ruka tajné Státní bezpečnosti) si všimnul, že jste u oběda seděl vedle jezuita Jakubce. Taková společnost vám škodí.“ „Pane vikáři, ale pro mě to bylo velikou ctí. Vedle pana církevního tajemníka bych si nesedl“, pravil jsem.

Při opravě kostela Josef přidal do cibule na péči ke starším věcem a mincím i současné peníze a také samizdatové „Informace o církvi“ s poznámkou pro další generace: „Abyste viděli, že nebyli všichni lidé posraní“.

Na začátku r. 1990 byl jmenován generálním vikářem, ale brzy padl „v tahu“ - pod protitlakem nepevných církevních funkcionářů a vlastní odpovědnosti za církev ...

Zatímco Josef vystupoval spíše prorocky a měl postavu gotickou, Václav byl postavy barokní, měl rád umění a smysl pro krásu. Pracoval víc potichu. Josef měl humor suchý, Václav šťavnatější.

V normální době by takové osobnosti vystoupaly v církevní službě vysoko, ale za času nesvobody žádnou „kariéru“ neudělali. Tenkrát byl kněz politicky, společensky i ekonomicky na nejnižším stupni společenského žebříčku. Bratři Jakubcové si ale nestěžovali, pracovali mnohem víc než jim bylo úředně povoleno a sloužili druhým. Na fary po sta-

letí přicházeli (dříve než byly psychologické a terapeutické poradny) lidé smutní, potřební, s všelijakým trápením ... Vedle této služby kněží navíc pečovali - za velice obtížných podmínek - o kostely. Na opravu far už nezbyly peníze ani síly. Ještě v 90. letech měla třetina far suchý záchod. (Kdo v obci bydlel tak uboze jako farář?) Farář je ve farnosti jako máma v rodině. Ženu může v zaměstnání někdo zastoupit, ale u svých dětí je nezastupitelná. Je velikým bohatstvím, je-li nám máma po ruce nebo má-li kněz otevřené srdce pro lidi.

Opravit kostel v Heřmanově Městci, přestože je architektonickým skvostem, nebylo za minulého režimu myslitelné. Kněží nespolupracující s režimem nedostávali státní příspěvek na opravy kostelů. Až za nového režimu se Václavu Jakubcovi podařilo - díky výjimečně příznivým okolnostem a velké pomoci určitých lidí - kostel opravit.

Přátelé nás ovlivňují. Co bych za to dal, kdybych měl takové faráře.

Pokaždé, když na Václava nebo Josefa vzpomínám, hned se narovávám a mám lepší náladu. Nosím je ve svém srdci. Zažil jsem s nimi mnoho vzácného, hlubokého i veselého.

Kdysi jsme kdesi pochovávali hodného člověka, který ochotně kněžím opravoval auta (poctivý a pečlivý automechanik byl tenkrát vzácností). Sešlo se nás několik kněží, Václav Jakubec vedl obřad. Trochu jsem znal místní poměry i velice zvláštní partu pohřebních zpěváků z okolí. S něčím takovým jsem se nikde nesešel, vypadali jako supové a hlasy měli jako krkavci. Na tyto zpěváky jsem ale vůbec nepomyslel, v sakristii jsme všichni stáli ustrojeni ve svých kostýmech, připraveni až začne obřad. V tichu jsme všichni mysleli s vděčností na zesnulého kamaráda, který pro nás tolikrát nezištně pracoval. Na minutu přesně začal obřad: na kůru propuklo něco silně a nečekané krákoravého; strnuli jsme nad těmi neuvěřitelnými zvuky ...

Do našeho ohromení Josef Jakubec suše svým charakteristickým hlasem prohlásil: „Poslední zkouška nebožtíka, je-li opravdu mrtev ...“

Měli jsme co dělat, abychom do kostela vstoupili s patřičně vážnou tváří a za celý pohřeb jsme se varovali pohlédnout jeden na druhého. Ten bizarní zpěv pochopitelně ještě několikrát během pohřbu pokračoval a my se nemohli zbavit Josefových slov, zda nebožtík neprokopne víko rakve.

Díky Václavu Jakubcovi jsem poznal toho hodného automechanika a v Heřmanově Městci řadu dalších pěkných lidí a zažil s nimi krásná setkání.

Projíždím-li Heřmanovým Městcem, kochám se pohledem na nádheru tamního kostela, na opravené památky, otáčím hlavu směrem k parku, kde tuším jeho krásné stromy.

Josefa nemám spojeného s jedním místem, prošel jich více. Padl v Hradci Králové, mám jej trochu na svědomí, protože jsem ho po převratu prosadil za generálního vikáře.

Václav Vacek, farář letohradský

RAKOVINA NENÍ TREST! JE TO NEMOC

Rakovina prsu patří mezi nejčastější nádorová onemocnění u žen. Každý rok si tuto diagnózu vyslechne kolem šesti tisíc českých žen. Jak se s nemocí vyrovnat, jak zmobilizovat síly a překonat ji? A jak se k nemocné ženě má chovat její nejbližší okolí, aby jí bylo skutečnou oporou?

„Rakovina prsu často postihuje ženy nepřipravené a mladé, v plném proudu života,“ konstatuje onkopsycholožka Laura Janáčková, tedy psycholožka, která nemocné rakovinou doprovází po celou dobu jejich onemocnění. Ženy podle ní stále plně nedbají na prevenci a nebývá výjimkou, že „prošvihnou“ onemocnění v raném stádiu, kdy je snadněji léčitelné. Máslo na hlavě ale mnohdy mívají i samotní lékaři. „Já sama mám ve své péči několik žen, které si třeba při kojení nahmataly v prsu bulku. Lékař je uklidnil, že problém je banální a že přejde. Když se k lékařům dostaly podruhé, léčba už byla komplikovaná a prognóza ne moc optimistická. Rakovina v té době už byla ve velmi pokročilém stadiu,“ vypráví odbornice. I přes velmi moderní diagnostické metody se setkáváme s pochybením lékařů. Každá žena by proto měla dbát na prevenci, na pravidelné samovyšetření a při sebemenším podezření se obrátit na lékaře či mamocentrum.

Mám rakovinu! Co bude dál?

Bezprostřední reakcí na neúprosnou diagnózu bývá šok. Žena si říká, že to není možné. Právě proto, že ji zasahuje v plném proudu života, takzvaně „zničehonic“. Lékaři se museli splést, mě se to přece nemůže týkat. Pak nastupuje strach a úzkost, otázky týkající se pocitu viny: Čím jsem si to zapříčinila? Kdo za to může? Proč jsem onemocněla právě já? Může za to kouření, stres, životospráva? Žena hledá viníka, kterého ovšem nemůže najít. „Nastupuje psychická labilita, strach se střídá s pocitem, že právě ona to zvládne a nad rakovinou zvítězí,“ pokračuje Laura Janáčková. „Pak přijdou pochybnosti: Co když se to nepodaří? Žena se setkává s konkrétním strachem, se strachem ze smrti. Vždyť už pouhé slovo rakovina tento strach vyvolává. Přemýšlí o tom, kdo z její rodiny kdy onemocněl a jak dopadl. Strach ze smrti a otázek s ní spojených vedou ke smutku a odevzdanosti, k obavám, že to nezvládne. Naděje se střídá s beznadějí. A reakcí na toto střídání nálad bývá agresivita. Setkává se s ní nejbližší okolí, které to ovšem vůbec nechápe a zároveň nejvíc odnáší. Tady je důležité si uvědomit, že to není zloba proti nám, ale proti tomu zlému osudu,“ vysvětluje doktorka Janáčková.

Zraněné ženství

Nastává léčba, ať již chirurgická, hormonální, chemoterapie, radioterapie, nebo jejich kombinace. S chemoterapií je spjata spousta nepříjemných vedlejších účinků, např. žlu- deční problémy, vypadávání vlasů, chlupů,

obočí a řas. Žena ztrácí svou atraktivitu. Ta je přítom podle Laury Janáčkové pro sebevědomí ženy nesmírně důležitá. „Žena může přijít o prs, vlasy a celkově se mění. Cítí se zraněná a za svou nemoc se často paradoxně stydí. Začíná se vyhýbat svému okolí, protože neví, jak by mu to řekla. Bojí se, že lidé poznají, že je nemocná, cítí se vinná, pošpiněná, jako by si za nemoc mohla sama, jako by byla nakažlivá. Stejně tak se velmi často necítí dobře s parukou. Má pocit, že jí spadne nebo že se na ni všichni dívají. Ztráta femininity zasahuje i do jejího chování, což se projevuje tím, že se stahuje do sebe, mění chování ke svému okolí, od kterého navíc právě v této době potřebuje maximální podporu. O to horší je prožívání dané situace, pokud se jedná o mladou ženu, která ještě nemá partnera. Muži si ženu vybírají podle atraktivity a ona ví, že její šance klesají,“ pokračuje Laura Janáčková.

Nemoc zasahuje do vztahu

„Stejným způsobem strádá i partnerský vztah. Nemoc zasahuje do všech z jeho pěti základních kamenů – do komunikace, úcty, lásky, porozumění a tolerance. Problémy ve vztahu mají vliv i na problémy v sexuálním životě a to celkově ovlivňuje vztah jako takový,“ konstatuje psycholožka.

A právě zde je nesmírně důležité, jak se zachová partner. Nemoc své partnerky nesmí bagatelizovat, ale ani ženu přehnaně litovat. „Pokud nemoc, byť z pozitivních důvodů, bagatelizuje, žena cítí, že ztrácí porozumění. Pokud ji naopak lituje a příliš jí opečovává, ztrácí pevnou půdu pod nohama. To vše vyvolává další obavy, které navíc nabobtnávají. Objevuje se strach ze samoty, z opuštění, bolesti, utrpení, ztráty úcty, z kontroly, z neschopnosti se o sebe postarat. Strachů, které se postupně přidružují, je opravdu hodně a často se vracejí. A úplně je vygumovat není možné. Na nějakou dobu je lze vytěsnit, ale dříve nebo později se do mysli vrátí a ženě přinejmenším nedají spát. Bude se probouzet nevyspalá, podrážděná, se sníženým prahem bolesti. O to intenzivněji pak bude vnímat léčbu i její vedlejší účinky, až se nakonec ocitne v bludném kruhu.

Nějakou dobu žena hledá i smysl nemoci a odpověď na otázku, proč nemoc přišla. Mnohé v tom smyslu vidí trest, což je nesmysl. Není to trest, je to nemoc. Jiné ten smysl najdou v uvědomění si co je v životě důležité, ve změně hodnotového schématu. Žena najednou začne vnímat život jinak, uvědomovat si jeho cenu, rozlišovat důležité od nedůležitého, přehodnocovat.

Krásná i bez vlasů

Rakovina a sex se v myslích zdravého člověka těžko dají dát dohromady. Podle Laury Janáčkové žena v těchto citlivých okamžicích potřebuje lásku, doteky, chce mít pocit, že všechno funguje, že zvládá roli manželky, milenky i matky. Při milování není vše tak snadné jako dřív, a tak je někdy pro ni daleko víc uspokojení partnera než její vlastní. „Právě tím si uvědomuje, že funguje, a alespoň na

chvilu se může cítit zdravá. To jí pomáhá vibrovat,“ říká Laura Janáčková.

A jak se vypořádat s mizející atraktivitou? „Každá žena, i ta bez vlasů a bez prsu, může být krásná. Já sama pracuji se sebevědomím žen, aby nalézaly co je na nich hezké, protože každá žena na sobě má něco hezkého, ať je to úsměv, oči, ruce... Učím je poznávat některé vlastnosti, dovednosti, pro které je pro své okolí výjimečná. Sebepoznání společně s uměním neverbální komunikace stačí k tomu, že se žena hned cítí lépe. A stejně to je při sexu. Nejistota a strach, jak partner ženu po operaci prsu a bez vlasů vnímá, narušují zraněné sebevědomí. A při tom stačí tak málo: zakrýt to, co nechceme, aby bylo vidět, a soustředit se na své pocity, na lásku, vzájemnost, doteky. A to, co je úplně nejdůležitější, je mluvit. Mluvit o svých pocitech, strachách a přáních, protože jediné tak s nimi nebudeme sami, jediné tak totiž máme naději,“ radí Laura Janáčková. „Partner by v první řadě měl být partnerem, neměl by se bát svěřit se, že stejně tak jako ona má strach, bojí se o ni a spoluprožívá s ní vše, co přichází. Jediné tak přijde porozumění, které ve chvílích nejtěžších již slova nepotřebuje – mluví pohledem, dotyky a hlubokým vnitřním hlasem lásky. Nejhorší je, když lidé zůstávají se svými pocity sami, osamoceni v boji o svůj život,“ konstatuje odbornice. Partner má na průběh ženina onemocnění velký vliv, a ne každý to zvládne. „Výzkumy také potvrzují, že někteří muži opouštějí své partnerky, volí akční způsob života, na který byli zvyklí. Ale s tím se mohou setkat i zdravé ženy.

Zvítězila jsem

Po chemoterapii se žena může začít uzdravovat a postupně se navracet do normálního života. Po kosmetické úpravě prsu se dostane do stavu „zdravých“. Ten sebou samozřejmě přináší radost, stav, kdy si váží obyčejných věcí, ale i trvalý strach, který se dostaví vždy, když něco zabolí. Zázitky z pekla nemoci fungují jako nezahojená rána, která aktivuje vše, co žena s nemocí kdy prožila. Při sebemenším náznaku bolesti se vkrade myšlenka, že se nemoc vrátila. S tím se bude potkávat celý život a veškerá preventivní vyšetření už bude prožívát se strachem a pochybnostmi.

Nezvítězila jsem

Může se ale stát, že žena nad rakovinou nezvítězí, léčba zabere jen na dočasnou dobu nebo vůbec ne a nemoc se vrací. Sil ubývá, vkrádá se depresivní nálada, nemoc začne ženu přemáhat. Otázky týkající se smrti nabývají na intenzitě. Člověk se smrti bojí, bojí se konečnosti a potřebuje si to v hlavě uspořádat. Pokud má žena rodinu, potýká se v tomto období s otázkami, jak na to připravit děti, jak s nimi o své nemoci mluvit, a začíná mít strach i z toho co bude, když ona nebude. Rodina vidí utrpení a to, co rakovina

s organismem dokáže udělat. Žena je čím dál hubenější, sešlejší, křehčí, průsvitnější a bezmocnější. V očích okolí se objevuje strach, lítost, soucit, tedy všechno, co ona zrovna nepotřebuje. Hledá naději, kterou nenachází. Když medicína už ženě nemá co nabídnout, nastává období hledání pomoci jinde, většinou léčby alternativní. Hledání čehokoliv, co by mohlo pomoci. Avšak ani tam se zázraky nedějí. Medicína v této fázi dokáže tišit bolest a zmírňovat utrpení. „Žádný člověk na konci nechce být sám,“ upozorňuje psycholožka Laura Janáčková. „Všem svým pacientům a jejich rodinám říkám, že bude dobré, aby ženě umožnili zemřít doma. V těchto chvílích je důležité být oporou. Záleží jen na rodině, jak se zachová. Pokud její nejbližší přemůže sobecký strach nevidět konec, obvykle se v době, kdy už situaci nemohou vrátit, setkají s pocity viny,“ upozorňuje Laura Janáčková.

Vyhledat pomoc psychologa není ostuda

Rakovina není jen nemoc těla, také duše strádá. „Rozhodně není žádná ostuda vyhledat psychologa. Žena má v sobě spoustu otázek, o kterých s okolím neumí nebo nechce mluvit. Často si přeje být silná a chránit okolí před sebou a svou nemocí. Hraní těchto rolí však vyčerpává, žena se potřebuje věnovat boji o svůj život. Psychická síla dokáže organismus podpořit a podporuje i proces uzdravení. Nesmírně důležité je pracovat nejenom s nemocným, ale i s celou rodinou, být nablízku, vysvětlit, že daná období jsou časově omezená a přejdou, odpovědět na otázky a být také průvodcem v době nejtěžší. Naučit okolí, jak nemocnému pomoci,“ uzavírá Laura Janáčková.

J.A.Tržilová,

Psychologie dnes, září 2013

Pes ano, bezdomovec ne

Nejen v Praze se začíná hovořit o tom, jak přistupovat k lidem bez domova. Týmy na jejich vytlačování na okraj jsou omylem.

Ano, je nebezpečné a nepříjemné, když jsou tramvaje plné bezdomovců. Ale než se po pražském způsobu dají do práce týmy, které je budou dostávat z tramvají pryč, musíme nachystat místa, kam budou moci jít.

Bezdomovci jsou lidé v zoufalé situaci a není na ně možné pohlížet jen jako na obtěžující element. Ostatně i psi do tramvaje mohou. Bezdomovec není nepříjemný hmyz, který kamsi vyvedeme, aby „nám“ nebyl na očích. Každý z nich má jméno, každý z nich kdysi měl rodinu, někomu se narodil, někdo ho měl rád, pro někoho měl cenu. Pak se v životě cosi pokazilo. A my se díváme, jsou nám odporní a nechápeme, proč tak žijí, proč se neumyjí, proč jsou opilí, proč leží na lavičce, proč nejdou do práce.

Jaká je tu vlastně pomoc ze strany nás, takzvané slušných, ze strany státu? Máme vůči těmto lidem vůbec nějaké povinnosti, nebo se nás to netýká? A jakou možnost má člověk, který se ocitne na ulici? Známa věc: na ulici není těžké se dostat, ale je téměř nemožné z ní uniknout. Bezdomovcem se může stát kdokoliv. Na ulici nejsou jen ti, kdo si to vyberou, kdo se chtějí ufetovat k smrti, kdo jsou stále namol a vyhýbají se práci, kdo nechtějí žít jinak. Jsou tam ve většině lidé, kteří se dostali do situace, již neumějí vyřešit. Případ pana Pavla Zima se blíží a zase si budeme číst o počtech umrzlých bezdomovců. Otrle jsme si na to zvykli. Při dopravní nehodě je trestné odjet a nepodat první pomoc, ale při setkání s bezdomovcem, který je hladový a patrně nepřežije noc, nemusíme udělat vůbec nic a s čistým svědomím můžeme ve své teplé posteli usnout. Zatoulaného pejska si všimneme a postaráme se o něj, bude nám to trhat srdce, jak je opuštěný, nebo budeme nabízet odměnu, když se ztratí. Po bezdomovci ani nemrkneme. Až v parku pod sněhem bude ležet páchnoucí člověk, tak pejska odtáhneme, aby ještě něco nechytil. Samotná skutečnost, že někdo nemá byt, nemá se kde umýt a je někdy cítit, nemůže být důvodem k odpisu člověka. Pokud ho teď vyloučíme z dopravy, odkud ho vyhodíme příště?

Konkrétní případ: pan Pavel se narodil v rodině, kde jej od malička učili jen krást. Ve výkonu trestu byl do svých šestapadesáti let celkem sedmadvacetkrát. Samé drobné krádeže, stále dokola. V posledním výkonu trestu s námi navázal kontakt a prosil o posláni hygienických potřeb. Vyšel z věznice v polovině letošního května. Dostal cestovné do místa bydliště a pak další den 1000 korun od kurátorky na severní Moravě, ale rozhodl se za námi přijet do Prahy. Nečekali jsme ho. První noc spal na Moravě na nádraží. Do Prahy přijel a už neměl žádné peníze, vše dal za jízdenky a trochu potravin. Potřeboval peníze do doby, než dostal příznanou a vyplacenou dávku hmotné nouze. To mělo trvat maximál-

ně měsíc. Ujali jsme se ho, protože nás o to požádal.

Kdybyste se ptali, proč se ujímat někoho, kdo celý život krade, tak třeba proto, aby neokradl právě vás, nebo aby nešel zpátky do vězení, protože to stojí stát téměř 1000 korun na osobu a den. To jsou pragmatické důvody. Existují však i důvody lidské, mnohem důležitější. Ale i ty pragmatické stojí za zvážení. Dva měsíce po propuštění neměl pan Pavel stále žádnou finanční podporu od státu na bydlení. To není nic mimořádného, čekává se dlouho. Ubytovnu jsme mu hradili z darů hodných lidí. Napřed jsme jej slušně oblékli, nakoupili hygienu, našli ubytovnu a ve spolupráci se sociální kurátorkou a sociálními pracovníci se podařilo kromě bydlení domluvit také operaci v pražské Nemocnici Na Homolce a následnou péči po propuštění,

kteřou už stát nezajišťuje.

Pan Pavel se choval po celou dobu sice velmi slušně, ale po předchozích poškozeních, která si nesl jak z rodiny, tak i z věznic, propadal strachům, panikám i nelogickým rozmloubením. Bylo třeba s ním jednat trochu jako s malým klukem. Restart se ale podařil a upřímně, nebylo to zas tak drahé ani náročné. Několik dobrovolníků, pravidelná setkávání, telefonické rozhovory a stále povzbuzování. Peníze od státu nakonec přišly a pan Pavel dnes má bydlení na ubytovně a po desetidenním kurzu dostal v září i práci. Je spokojený a hlavně velmi, velmi vděčný. Chová se zcela slušně, jedinou neřestí je kouření, ale v malé míře; balí si ty nejlevnější cigarety. Jí velmi málo, tramvají jezdí výhradně s jízdenkou, je umytý a prádlo má vyprané. Proč to píšu? Kdyby nebylo neziskovek, jako jsme my, a ještě lepších, než jsme my, kdyby nebyli hodní lidé se soucitem namísto odsouzení, pan Pavel by byl v tuto chvíli na ulici a byl by tím páchnoucím bezdomovcem, kterého by tím vyháněl z tramvaje. Situace tedy není zcela beznadějná. Je známé, že státy, které vynakládají největší peníze na péči o odsouzené a propuštěné, mají také nejnižší počet recidivních chování.

Princip fatálního kolotoče Mnoho lidí asi netuší, že po výstupu z trestu (ale i v mnoha dalších situacích) lidé čekají dlouhou dobu na možnost se někde ubytovat. Když jste na ulici a čekáte na peníze na bydlení, jste buď zoufale sám, nebo se vás ujmou další bezdomovci, patrně vám seberou doklady a cokoli dalšího vlastního, ale rozdělí se o tabák a o alkohol.

V tu chvíli se už nějak bojíte jít příště na úřad práce, protože ne vždy tam s vámi jednají pěkně. Pozvolna ztrácíte důstojnost, stydíte se jít mezi „slušné“ lidi. Jakmile pár týdnů spíte pod mostem, je nesmírně těžké se vrátit a začít si důvěřovat, že nastalou situaci zvládnete. Máte pocit, že je z vás podčlověk nemající zastání. Je to jakási sociální agonie.

Nepřijíme vás praktický lékař – řekne, že má plno. Začnete chodit na Naději (občanské sdružení poskytující pomoc) a je z vás opravdový bezdomovec. V nepraných šatech nemá cenu ucházet se o práci, nedostanete ji. Hledáte každý den nějaké sousto a čekáte, kdy přijde něco od sociálky. Jenže máte ukradené doklady, tak už na sociálku nechodíte. A tak dokola a dokola. Bez alkoholu se to těžko zvládne, pustíte se tedy do pití čehokoliv

a občas něco k jídlu ukradnete anebo čekáte za obchoďákem, až budou vyhazovat prošlé potraviny. Jste na tom hůř než pes.

Jsou výjimky – lidé, kteří to dokážou, ale není to zásluhou podané ruky státu. Nastavení pomoci, nastavení prevence bezdomovectví silně kulhá: jedince, kteří jsou často jako malé děti, situace přímo nutí do kriminální činnosti a k tomu, aby na ulici zůstali. Mnoho různých proč Po výstupu z výkonu trestu není třeba, aby stát propuštěnému člověku dal více peněz, než v současnosti dává. Ale je třeba, aby dávky hmotné nouze, jako je doplatek na bydlení a také peníze na jídlo, přišly ihned první den, nikoliv za měsíc, ne za dva měsíce, jak se někdy stává. To je už pozdě. Stačila by nepatrná organizační změna. Vyplacení dávek v den výstupu a nemuselo by to být vyplacení na ruku, ale okamžitý převod peněz do azylového domu. Denní výplata na stravu pro ty, kdo už neumí hospodařit. Stačilo by především, aby každý sociálně slabý propuštěný měl předem sociálním pracovníkem domluvené, kde bude spát a za co.

Jestliže odsouzený stojí téměř 1000 Kč denně, proč se tolik lidí musí vracet do výkonu trestu? Proč se mnozí odsouzení bojí propuštění jako největšího trestu, horšího než

vezení? Proč nedostávají tito lidé pružnější pomoc? Proč je tak ubohá prevence kriminality a bezdomovectví? Těch otázek je mnoho a jejich neřešení stojí miliony. Naštěstí se rýsuje změna, kterou se vláda zabývala na konci srpna. Doufejme, že se situace bude řešit i po nových volbách, jinak hrozí nárůst bezdomovectví a je možné se brzy dostat k číslu 100 000.

Náhled do pekla Minulou zimu jsem navštívila jednu kancelář sociálního kurátora, který tam zároveň otevřel jakousi čekárnu, kde se lidé v zimě mohou ohřát a udělat si čaj. Pohled do té místnosti byl tím nejsmutnějším, co jsem za poslední dobu viděla. Velmi zanedbaní lidé tam leželi či posedávali a pospávali, měli aspoň na chvíli kde být a měli tam teplý čaj. Byl to otřesný pohled na nemocné, chrchlající, špatně oblečené, neumyté lidi, jak se ohřívají v jedné ubohé čekárně a nemájí místo, kde by jim bylo lépe. Byl to pohled do jakéhosi pekla a skutečného neštěstí.

Pohled na potřebné se nesmí stát pohledem likvidačním. Být chudý je problém, ale dá se změnit. Přestat být lidský je mnohem horší.

Gabriela Kabátová LN 21.9.2013

Paní Kabátovou k nám do Letohradu pozveme na přednášku

ŠALDOVA PŘÍCHYLNOST

Šaldova přichylnost ke generaci dvacátých let neznamenala nikdy idylické přátelství a přítukávání skleničkou ve vinárně, jak se někdy myslívá. Šalda vždy pevně hájil právo své a právo každé osobnosti vyvíjet se podle vnitřních zákonů, růst a obrozovat se. A tak se stalo, že se octl blíže generace naší, časově vzdálenější, než byla generace Čapkova. Ale jak známo, neobešlo se to bez škrábaců, které Šaldovo pero zanechalo na tváři posti-

žených. Nezval jej ucítil několikrát. Šalda se střetl i s A.M.Píšou, kritizoval nesmlouvavě i Horu, kterého, jak jsem již řekl, měl rád, o ostatních ani nemluvě. To bylo ovšem samozřejmě a zcela v jeho stylu. Nedal se podplatit ani úsměvy, ani chválou. Láska i oddanost jeho osobě nebyla splátkou za jeho vládný postoj.

Jeho přítomnost v našem čase znamenala pro nás nejvyšší rozhodující autoritu. I když nejsou a také nikdy v historii nebyly autority, které by neměly právo na omyl i případnou

Říká Sára Kohnovi: „Muži, musíme koupit naši holce do pokoje záclony. Všimla jsem si, jak Roubíček odnaproti vždy večer, když se holka svléká, čumí do jejího pokoje.“ „Ale Sára,“ říká Kohn, „ty vůbec neuvažuješ. Žádný vydání za blbosti nebudou. S holkou si vyměníte pokoje a záclony si koupí Roubíček!“

Kohn se náhle v synagóze skácí a je mrtev. Roubíček dostane za úkol na smutnou událost šetrně připravit jeho ženu. Zaklepe tedy u Kohnů a když mu otevřou, zeptá se: „Bydlí tady vdova Kohnová?“ „Bydlí, jsem Kohnová, ale nejsem žádná vdova.“

„Chcete se vsadit?“

Kohn na smrtelné posteli nařídil, aby mu zavolali kněze. Ten, domnívaje se, že na poslední chvíli se Kohn rozhodl konvertovat na víru pravou, rychle pospíchá k umírajícímu. Ten mu diktuje dlouze testament, ale o nějakém přestupování na víru nepadne ani slovo. Kněz byl hodně trpělivý, ale nakonec mu to nedalo a ptá se:

„A pročpak jste si, pane Kohn nezavolal vašeho rabína?“

„Zbláznil jste se! Při mé nakažlivé chorobě?“

Ve špitále leží vedle sebe na postelích Pick a Langstein. Oba mají v noze ischias a oba dostávají denně masáže, ale ty jsou velmi bolestné. Ale zatímco Pick při masážích přímo řve bolestí, Langstein snáší tu torturu se stoickým klidem. Pick se ho ptá: „Jak to děláš, že to vydržíš bez křiku?“ „Jak to dělám? Ty myslíš, že si dávám masírovat tu nemocnou nohu? Copak jsem blázen?“

nespravedlnost. Tak dokonalí lidé neexistují. Bylo tu něco jiného. Obdivovali jsme se jeho nepřeberně bohaté osobnosti, ovládající českou i světovou literaturu, uctívali jsme jeho génia obzírajícího minulost i přítomnost. Jeho poznatky a poučení nebylo možno nebrat si k srdci a neuvažovat o nich. A imponoval nám i jeho příklad mravní osobnosti. Šalda nikdy nevynechal příležitost k vášnivému boji. K svému postavení, které nepostrádalo jisté vznešenosti a duchovní aristokratičnosti, se dopracoval a dobojoval.

Ale i jeho soukromý život byl příkladný. Byl to nádherný člověk. Byl sice občanský prostý, ale před jeho krásou a ušlechtilou velitelskou tváří každý rád se pokořil. Byl demokratický, nikoliv bez aristokratických způsobů. Věřili jsme mu. A to nejdůležitější: něčemu nás naučil. A s jistým politováním pohlížíme dnes na mladé autory, kteří se bezradně rozhlížejí po světě literatury, a není nikoho, kdo by zvažil spravedlivě jejich knihy. Byl to člověk, který miloval krásnou člověčinu a uměl se nádherně smát. Jako se směje každý svobodný člověk přesvědčený o své pravdě.

z knihy Františka Cingera:

Jaroslav Seifert – laskavě neústupný pěvec

HLEDÁME NEZNÁMOU PANÍ

Ráno jsme s mamkou vyrazily, ona do práce, já do školy. Ve vlaku se mi mamka svěřila, že v noci nemohla spát a že má v sobě jakýsi neklid. V Ústí si mamka z vlaku vyložila kolo, zamávaly jsme si a já pokračovala do Pardubic. Když jsem se odpoledne vracela vlakem, volala mi mamka ještě do vlaku: "Honem vystup a přijď k přejezdu. Vybourala jsem se a mám asi zlomenou ruku." Běžela jsem se strachem k mamce. Zděsila sem se! Mamka seděla zkroucená u plotu, kolo uprostřed silnice, které bezohlední řidiči s troubením objížděli. Nikdo z nich nepřibrzdil, nikdo se neptal, jestli nepotřebuje pomoc. Kolo jsem odtáhla na stranu a pomohla mamce vstát. Z nádražní věže na nás hulákal nádražák, ať uhneme, že na Letohrad pojede vlak.

Po chvíli přišla paní, která celou nehodu viděla a mamku odvezla do nemocnice autem. Já jsem jela za nimi na kole. Paní předala mamku sestřičce, řekla jí, že je zraněná. Ale sestra ji odbyla s tím, že jedná s pacientem, ať počká. Když jsem dorazila do nemocnice, ta paní odcházela. Řekla mi, kde mamka je. Poděkovala jsem jí a hnala jsem za mamkou. V nemocnici jsem vyřizovala různé papíry. Sestry nás poslaly na rentgen, kde čekala nějaká maminka s chlapčkem. Poprosila jsem jí, aby nás pustila. Souhlasila. Po půl hodině na nás přišla řada. Svlékla jsem mamce bundu – ruka vypadala hrozně, byla nateklá, jako kdyby byly pod kůží dvě jablka, pažní sval se přelával z jedné strany na druhou.

Přes rameno pana doktora jsem pak viděla rentgenový snímek. Hruža, zlomená pažní kost, vyhozená z loketního kloubu. Mamce dali vozík. V čekárně ambulance jsme čekaly na další vyšetření. Paní doktorka od ordinace stále volala někoho jiného. Měla jsem strach; mamku ruka strašně bolela, pak dostala posttraumatický šok, začala ji být zima a klepala se. Po delší době čekání si nás konečně lékařka zavolala. Zřejmě čekala na konzultaci pana doktora Josefa Luxe. Ten se nás ujal, vše nám vysvětlil, že mamka půjde na obtížnou operaci, ale úraz je komplikovaný a k operování potřebuje atestovaný tým. Nakonec jí vytvořil dlahu na noc, aby jí zlomenou paži s rozříznutým loktem trochu upevnil. Po dvou hodinách v nemocnici se mamka konečně dostala na lůžkové oddělení. Druhý den jí tři hodiny operovali.

Na celém tom příběhu je zarážející, kolik lidí je lhostejných. Až na tu neznámou paní. V tom šoku jsem se jí ale zapomněla zeptat na adresu.

Prosím Vás, pomozte mi ji najít. Třeba o té příhodě někde vyprávěla. Chceme ji znovu pořádně poděkovat. Mamka má ruku v sádře, vyřizují od ní poděkování vám všem, kteří jste ji přišli navštívit do nemocnice, zavolali nebo poslali sms.

Monika Štěpánová

Muž se dostane do letadla a zjistí, že byl posazen vedle roztomilé blondýnky. Okamžitě se k ní otočí a udělá „první krok“: „Víte“, říká, „slyšel jsem, že let lépe utíká, pokud se dáte do hovoru se společným pasažérem.“

Pojďme si tedy povídat.“ Blondýna, která si zrovna otevřela knihu, ji pomalu zavře a řekne muži: „O čem byste se chtěl bavit?“

„Hmm, nevím,“ řekne muž. „Což takhle nukleární energie?“ „OK,“ řekne blondýnka, „to by mohlo být zajímavé téma. Ale nejdříve mi dovoluňte se na něco zeptat jako první. Kůň, kráva i jelen jedí to samé - trávu. Nicméně jelen vyloučí malé kuličky, kráva velkou mokrou placku a kůň skoro suchou koblíhu. Proč si myslíte, že to tak je?“

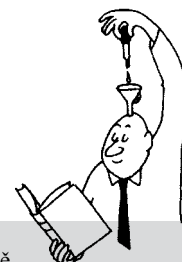
Muž je ohromen. Až nakonec odpoví: „Nemám nejmenší tušení.“

„Tak mi tedy řekněte,“ odvětví blondýna, „jak je možné, že se cítíte na debatu o nukleární energii, když nerozumíte ani hovnu!“

Kohn chodil celý život třikrát denně do synagogy, kdežto jeho soused Roubíček tam ani nevskočil. Když bylo Kohnovi sedmdesát oslovil Hospodina takto: „Bože, budiž blahoslaveno Tvé jméno! Což minul den, abych nevelebil Tvou slávu, což byl skutek, o němž bych se s Tebou neradil? Což byl kdy služebník Tobě oddanější než já? A přece: Jsem starý, chudý, nemohu spát... Zato Roubíček: neznaboh, budižkníchemu, synagoze nedal ani korunu, tahá se s poběhlicemi... A jak se mu přitom daří! Hospodine, já Tě neřadám, abys ho ztrestal, ale prosím Tě, řekni mi, proč jsi tak nenaložil i se mnou?“ Synagoga se otřásla v základech a ozval se strašlivý hlas: „Protože mě každý den otravuješ!“

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

sobota 19.10.	18 h. Mistrovice
neděle 20.10.	29. v mezidobí
slavnost posvícení v Letohradě a na Orlicích	
diecézní sbírka na misie	
7.15 h. Letohrad	Ex 17,8-13 Ž 121
8.45 h. Lukavice	2 Tim 3,14-4,2
10.15 h. Orlice	Lk 18,1-8
sobota 26.10.	16.30 h. Mistrovice
	18 h. Lukavice
neděle 27.10.	30. v mezidobí
slavnost posvícení na Šedivci	
7.15 h. Letohrad	Sir 35,15b-22a Ž 34
8.45 h. Šedivec	2 Tim 4,6-8.16-18
10.15 h. Orlice	Lk 18,9-14
pondělí 28.10.	Den vzniku samostat. státu
pátek 1.11.	Slavnost Všech svatých
	17 h. Lukavice
	18.30 h. Letohrad
sobota 2.11.	Památka zesnulých
	17 h. Mistrovice
	18.30 h. Orlice
neděle 3.11.	31. v mezidobí
7.15 h. Letohrad	Mdr 11,22-12,2 Ž 145
8.45 h. Lukavice	2 Sol 1,11-2,2
10.15 h. Orlice	Lk 19,1-10
sobota 9.11.	18 h. Lukavice
neděle 10.11.	32. v mezidobí
7.15 h. Letohrad	2 Mak 7,1-2,9-14 Ž 17
8.45 h. Mistrovice	2 Sol 2,16-3,5
10.15 h. Orlice	Lk 20,27-38

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad, tel. 465 620 357 • Redakce: Václav Vacek, Iva Marková, Miloslava Šejvlová, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741